

A Logosz felismerése

János evangélista tudománya
(8. fejezet vége, 9. fejezet eleje)

A „felülről épített” város az emberi testet jelenti, amely a szellemmel és tűzzel való keresztelestől kiindulva épül. De jelenti egyszersmind a megújult emberek közösségét is a Földön, ahogy a próféták várták (Ézsaiás 60-61; Ezékiel 48); mert az ember csak „városban” létezik valóságosan. Abban a városban nem lesz külső fény (Jelenések 22, 5; 21, 23; Ézsaiás 60, 19-20), mert az emberekben világító belső Nap, az Úr, az Isten fogja megvilágítani. Ez a földi világ célja: új Menny, új Föld, átlátszó, „szellemi Föld”, a manicheusok *terra lucida*-ja. A Logosz átment a láthatóságon keresztül az emberi szív láthatatlanságába: erről a helyről világítja be a világot. Az igazi fény beköltözött igazi templomába.

A palesztinai eseménnyel az igazi világosság beköltözött igazi templomába. A „felülről épített” város képe egyszerre fejezi ki a szellem csíráját a földi testében hordozó emberi egyént, és az egyénekből álló földi közösséget. Ha Logoszra képes, gondolkodó-beszélő lénynek tekintjük az embert, akkor világos, hogy az egyén egyedül, önmagában sohasem lehet teljesen ember: csak közösségben valósíthatja meg a benne lakó Logoszt. Ezért – és kizárólag ezért – válik az „embertan” (az emberről szóló tanítás) emberiség-tanná. Így válnak az egyéniség kiteljesedésére vonatkozó irányelvek a korszak beteljesedésére, az egész emberiségre vonatkozó gondoskodássá. Ez áll a kereszténység előtti „utak” és a Krisztus utáni gondolkodók célkitűzése közötti jelentős különbség mögött: előbbiek az egyes ember – a kiválasztott – üdvét keresik, utóbbiak az egész emberiség szintjén gondolkodnak; pl. azon, hogy hogyan érhető el a lehető legnagyobb jó a lehető legtöbb ember számára. A gyakorlat éppen ellenkezőleg néz ki: korábbi kultúrákban, az ember közösségben élt, a kereszténység korában egyre jobban elszigetelődik és szinte kizárólag saját érdekeit követi.